

Kierunek studiów	Informatyka
Profil	Praktyczny
Stopień studiów	1-go stopnia
Forma studiów	niestacjonarne

Sylabus przedmiotu Grafy i sieci

1. Dane podstawowe

Status programowy przedmiotu	Blok A: Podstawy matematyczne
Rodzaj przedmiotu	Obligatoryjny
Kod przedmiotu	IZ-GRS-ZP
Rok studiów	2
Semestr	4
Osoba odpowiedzialna za przedmiot	dr inż. Jarosław Sikorski
Język wykładowy	polski

2. Wymiar godzin i forma zajęć

Rodzaj	Liczba godzin
Wykład	16
Ćwiczenia	16
Razem godzin	32

3. Cele przedmiotu

Kod	Cel
CP01	Zapoznanie się z podstawowymi pojęciami teorii grafów w obszarze grafów nieskierowanych i skierowanych
CP02	Opanowanie umiejętności przedstawiania wybranych problemów w postaci klasycznych zagadnień teorii grafowych
CP03	Nabywanie umiejętności analizowania struktury grafu, rozpoznawania podobieństwa pomiędzy grafami i ich klasyfikowania
CP04	Poznanie najprostszego modelu sieci transportowej i zrozumienie zależności pomiędzy maksymalnym przepływem i minimalnym przekrojem
CP05	Rozwinięcie umiejętności studiowania literatury i organizowania procesu samokształcenia

4. Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji

wiedza z zakresu podstaw matematyki w obszarze rachunku zbiorów, umiejętność posługiwania się podstawowymi schematami wnioskowania (tautologiami), podstawowa wiedza i umiejętności z zakresu kombinatoryki

5. Efekty uczenia się

Wiedza

Kod	Student zna i rozumie:	Realizuje cel	Efekty kierunkowe
EU-W01	pojęcie grafu nieskierowanego i skierowanego oraz sposoby badania i klasyfikowania struktury sąsiedztwa grafu	CP01, CP03	IK6_W01, IK6_W02
EU-W02	klasyczne twierdzenia teorii grafów	CP01, CP02, CP03, CP05	IK6_W01, IK6_W02
EU-W03	prosty model sieci transportowej wraz z podstawowymi pojęciami potrzebnymi do wyznaczenia maksymalnego przepływu	CP04, CP05	IK6_W01, IK6_W02
EU-W04	wybrane pojęcia teoriografowe wykorzystywane do formułowania znanych problemów algorytmicznych	CP01, CP02, CP05	IK6_W01, IK6_W07

Umiejętności

Kod	Student potrafi:	Realizuje cel	Efekty kierunkowe
EU-U01	zbadać strukturę grafu i zaklasyfikować go do znanej klasy	CP01, CP02, CP03	IK6_U01, IK6_U02
EU-U02	rozpoznać izomorficzność dwóch grafowych struktur sąsiedztwa	CP01, CP03	IK6_U01
EU-U03	posłużyć się klasycznymi zagadnieniami i twierdzeniami teoriografowymi do rozwiązywania wybranych problemów w tym algorytmicznych	CP02, CP04	IK6_U01, IK6_U02, IK6_U03
EU-U04	wykorzystać dualność zagadnień wyznaczania maksymalnego przepływu i minimalnego przekroju w sieci transportowej w kontekście rozwiązań algorytmicznych	CP04	IK6_U02, IK6_U03
EU-U05	zademonstrować na podanym grafie poznane pojęcia i twierdzenia teorii grafów	CP01, CP03	IK6_U01, IK6_U02

Kompetencje

Kod	Student jest gotów do:	Realizuje cel	Efekty kierunkowe
EU-K1	prawidłowego formułowania, analizowania i rozwiązywania problemów informatycznych w oparciu o modele matematyczne	CP02, CP04	IK6_K03
EU-K2	profesjonalnego działania w obszarze informatyki w oparciu o stałe poszerzanie wiedzy i umiejętności, także w zakresie podstaw matematycznych	CP02, CP05	IK6_K01, IK6_K03
EU-K3	korzystania ze źródeł literaturowych w procesie samokształcenia	CP05	IK6_K01

6. Treści programowe

Kod	Tematyka	wykład	ćwiczenia	Realizuje efekt
TP01	Pojęcie grafu i grafu skierowanego (rysunek grafu), graf pochodny dla grafu skierowanego, dopełnienie grafu i graf krawędziowy. Stopnie wierzchołków (wierzchołki incydentne, sąsiednie, izolowane): podstawowe zależności dotyczące sumy stopni, stopień wyjściowy i wejściowy wierzchołka grafu skierowanego. Macierz incydencji wierzchołków i krawędzi (łuków), macierz sąsiedztwa wierzchołków. Izomorfizm grafów.	2	0	EU-U01, EU-U02, EU-W01
TP02	Grafy pełne, regularne, dwudzielne, planarne, twierdzenie Kuratowskiego (homeomorfizm grafów). Drogi i cykle w grafach, droga prosta i droga elementarna (cykl elementarny) twierdzenie Diraca spójność i silna spójność grafu (składowe spójne). Zależność liczby wierzchołków, liczby krawędzi i liczby składowych spójnych. Warunek konieczny i dostateczny dwudzielności grafu. Warunki konieczne planarności grafu (wzór Eulera). Przeszukiwanie grafu w głąb i wszerz.	3	0	EU-U01, EU-U05, EU-W02
TP03	Drogi i cykle Hamiltona w grafach skierowanych – warunki dostateczne istnienia. Turnieje (twierdzenie Camiona). Drzewa i lasy: drzewa rozpinające i twierdzenie Cayley'a (konstrukcja kodu Prüfera), drzewa przeglądu grafu w głąb i wszerz, cykle fundamentalne.	3	0	EU-K1, EU-U03, EU-U05, EU-W02, EU-W04
TP04	K-spójność grafu, zbiory rozspajające, rozdzielające i rozcięcia grafu, spójność wierzchołkowa i krawędziowa grafu, drogi krawędziowo i wierzchołkowo rozłączne, twierdzenie Mengersa w wersji krawędziowej i wierzchołkowej, spójności grafów skierowanych - odpowiedniki twierdzeń Mengersa.	3	0	EU-K1, EU-U03, EU-U05, EU-W02, EU-W04

Kod	Tematyka	wykład	ćwiczenia	Realizuje efekt
TP05	Przepływy w sieciach: podstawowe definicje i stwierdzenia. Minimalny przekrój i ścieżka powiększająca przepływ, twierdzenie Forda i Fulkersona.	3	0	EU-K1, EU-U03, EU-U04, EU-U05, EU-W02, EU-W03, EU-W04
TP06	Skojarzenia w grafie i droga powiększająca (tw. Berge'a), zbiory wewnętrznie stabilne, pokrycia wierzchołkowe i krawędziowe, twierdzenie Gallai i Königa. Skojarzenia pełne (tw. Halla), skojarzenie doskonałe (tw. Tutte'a). Kolorowanie wierzchołków grafu (tw. o 4 barwach).	2	0	EU-K1, EU-U03, EU-U05, EU-W02, EU-W04
TP07	Ilustracja pojęć elementarnych, wyznaczanie macierzy sąsiedztwa i incydencji dla grafu i grafu skierowanego, tworzenie graficznych obrazów grafów na podstawie macierzy sąsiedztwa i incydencji, wyznaczanie stopni wierzchołków (w tym względem zbioru) na podstawie macierzy sąsiedztwa i incydencji. Lemat „o uściskach dłoni”, pojęcie ciągu graficznego. Budowanie dopełnienia grafu, grafu krawędziowego, podgrafu, grafu pochodnego. Typy grafów przykłady izomorfizmu grafów, badanie izomorfizmu grafów.	0	3	EU-K3, EU-U01, EU-U02, EU-U03, EU-U05
TP08	Drogi i cykle w grafach (proste i elementarne), spójność i składowe spójne grafu (silna spójność grafów skierowanych), związek pomiędzy liczbą wierzchołków, krawędzi i liczbą składowych spójnych. Grafy dwudzielne i planarne warunek konieczny i dostateczny dwudzielności grafu, rozstrzygnięcie o planarności grafu warunki konieczne planarności, np. $m \leq 3n - 6$ (wzór Eulera). Wyznaczanie ciągu wierzchołków metodą przeszukiwania grafu wszerz i w głąb.	0	3	EU-K1, EU-K3, EU-U03, EU-U05, EU-W02
TP09	Badanie, czy istnieje w grafie nieskierowanym cykl i droga Eulera, wykorzystanie algorytmu Fleury'ego do znalezienia drogi Eulera, sprawdzanie warunku koniecznego i dostatecznego na istnienie cyklu Eulera w grafie skierowanym. Badanie czy graf jest hamiltonowski, weryfikacja warunków dostatecznych hamiltonowości grafu nieskierowanego.	0	3	EU-K1, EU-K2, EU-K3, EU-U01, EU-U03, EU-U05, EU-W02
TP10	Weryfikacja warunków dostatecznych hamiltonowości grafu skierowanego, wyznaczanie cykli i dróg Hamiltona w turniejach. Własności drzew i lasów wyznaczanie drzewa przeglądu grafu metodą przeszukiwania grafu wszerz i w głąb, kodowanie i rozkodowanie drzewa rozpinającego wg kodu Prüfera wyznaczanie cykli fundamentalnych, przedstawianie cykli prostych jako różnicy symetrycznej wybranych cykli fundamentalnych.	0	2	EU-K1, EU-K2, EU-K3, EU-U01, EU-U03, EU-U05, EU-W02
TP11	Określanie k-spójności i k-spójności krawędziowej grafu, wyznaczanie dróg wierzchołkowo i krawędziowo rozłącznych, zastosowanie twierdzenia Mengera w obu wersjach do badania k-spójności. Określanie k-spójności i k-spójności łukowej grafu skierowanego (separatorzy i konektory), zastosowanie uogólnionego tw. Mengera. Przepływy w sieciach transportowych: sieć, wartość przepływu, przekrój sieci, przekrój minimalny (przepustowość przekroju), ścieżka powiększająca przepływ, twierdzenie Forda i Fulkersona, tw. o maksymalnym przepływie.	0	3	EU-K1, EU-K2, EU-K3, EU-U01, EU-U03, EU-U04, EU-U05, EU-W03
TP12	Wyznaczanie w grafie: skojarzenia, wewnętrznie stabilnego zbioru wierzchołków, pokrycia wierzchołkowego minimalnej mocy, pokrycia krawędziowego minimalnej mocy zastosowania twierdzeń Berge'a, Gallai, Königa, Tutte'a i Halla (skojarzenie pełne i doskonałe).	0	2	EU-K1, EU-K2, EU-K3, EU-U03, EU-U05, EU-W02

Razem godzin: 32

7. Metody kształcenia

Kod	Metoda
MK1	wykład wsparty prezentacją komputerową
MK2	samodzielnie rozwiązywanie zadań pod nadzorem
MK3	rozwiązywanie zadań domowych
MK4	rozwiązywanie zadań przed audytorium
MK5	praca z materiałami dydaktycznymi pobranymi z UBI
MK6	praca ze źródłami literaturowymi

8. Nakład pracy studenta

Aktywność studenta	Obciążenie
przygotowanie do egzaminu	20
przygotowanie do kolokwίων	12
przygotowanie do wykładów	14
rozwiązywanie zadań domowych	10
studiowanie literatury	20
studiowanie materiałów dydaktycznych	9
uczestniczenie w egzaminach	3
uczestniczenie w kolokwiach	6
udział w konsultacjach przed kolokwiami i egzaminem	4
Praca z nauczycielem związana z: ćwiczenia	16
Praca z nauczycielem związana z: wykład	16
Liczba punktów ECTS (1 punkt=25h)	5
Procentowy udział pracy własnej studenta w sumarycznym obciążeniu studenta	72,31%
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	130

9. Status zaliczenia przedmiotu

do egzaminu dopuszcza zaliczenie ćwiczeń poprzez uzyskanie ponad 50% punktów przyznawanych za kolokwia; egzamin pisemny polega na rozwiązywaniu zadań tekstowych i prowadzony jest na miejscu lub zdalnie na platformie Inspira

Forma studiów	Egzamin	Praca egzaminacyjna	Zaliczenie	Praca zaliczeniowa
niestacjonarne	×			

10. Metody weryfikacji efektów uczenia się

Składowe oceny końcowej

Forma sprawdzenia	Wybrana forma	Punktacja	Realizuje efekt
Egzamin pisemny	×	50	EU-U05, EU-U04, EU-U03, EU-U02, EU-U01, EU-W04, EU-W03, EU-W02, EU-K1, EU-K2, EU-K3
Egzamin ustny			
Sprawdzian pisemny			
Zaliczeniowy przegląd prac			
Referat pisemny			
Referat ustny			
Kolokwium	×	50	EU-U05, EU-U04, EU-U03, EU-U02, EU-U01, EU-W04, EU-W03, EU-W02, EU-W01
Praca domowa			
Miniprojekt			
Praca na zajęciach			
Projekt z dokumentacją			
Ustna prezentacja projektu			
Obecność na zajęciach			
Sprawdzian ustny			
Kartkówka			
Aktywność na zajęciach			
Egzaminacyjny przegląd prac			
Sprawozdanie z praktyki zawodowej			
Prezentacja indywidualna			
Prezentacja zespołowa			

Zasady wyliczania oceny z przedmiotu

Zakres punktów	Ocena
0 – 40	2,0
41 – 50	3,0
51 – 60	3,5
61 – 70	4,0
71 – 80	4,5
81 – 100	5,0

11. Macierz realizacji przedmiotu

Efekt uczenia się	Cel przedmiotu	Treści programowe	Metody kształcenia
EU-W01	CP01, CP03	TP01	MK1, MK2, MK3, MK4, MK5, MK6
EU-W02	CP01, CP02, CP03, CP05	TP02, TP03, TP04, TP05, TP06, TP08, TP09, TP10, TP12	MK1, MK2, MK3, MK4, MK5, MK6
EU-W03	CP04, CP05	TP05, TP11	MK1, MK2, MK3, MK4, MK5, MK6
EU-W04	CP01, CP02, CP05	TP03, TP04, TP05, TP06	MK1, MK2, MK3, MK4, MK5, MK6
EU-U01	CP01, CP02, CP03	TP01, TP02, TP07, TP09, TP10, TP11	MK1, MK2, MK3, MK4, MK5, MK6
EU-U02	CP01, CP03	TP01, TP07	MK1, MK2, MK3, MK4, MK5, MK6
EU-U03	CP02, CP04	TP03, TP04, TP05, TP06, TP07, TP08, TP09, TP10, TP11, TP12	MK1, MK2, MK3, MK4, MK5, MK6
EU-U04	CP04	TP05, TP11	MK1, MK2, MK3, MK4, MK5, MK6

Efekt uczenia się	Cel przedmiotu	Treści programowe	Metody kształcenia
EU-U05	CP01, CP03	TP02, TP03, TP04, TP05, TP06, TP07, TP08, TP09, TP10, TP11, TP12	MK1, MK2, MK3, MK4, MK5, MK6
EU-K1	CP02, CP04	TP03, TP04, TP05, TP06, TP08, TP09, TP10, TP11, TP12	MK1, MK2, MK3, MK4, MK5, MK6
EU-K2	CP02, CP05	TP09, TP10, TP11, TP12	MK1, MK2, MK3, MK4, MK5, MK6
EU-K3	CP05	TP07, TP08, TP09, TP10, TP11, TP12	MK1, MK2, MK3, MK4, MK5, MK6

12. Odniesienie efektów uczenia się

Efekt uczenia się	Efekty kształcenia dla kierunku studiów	Charakterystyki drugiego stopnia w obszarze kształcenia
EU-W01	IK6_W02, IK6_W01	P6S_WG
EU-W02	IK6_W02, IK6_W01	P6S_WG
EU-W03	IK6_W02, IK6_W01	P6S_WG
EU-W04	IK6_W07, IK6_W01	P6S_WG
EU-U01	IK6_U02, IK6_U01	P6S_UW
EU-U02	IK6_U01	P6S_UW
EU-U03	IK6_U03, IK6_U02, IK6_U01	P6S_UU, P6S_UW
EU-U04	IK6_U03, IK6_U02	P6S_UU, P6S_UW
EU-U05	IK6_U02, IK6_U01	P6S_UW
EU-K1	IK6_K03	P6S_KK
EU-K2	IK6_K03, IK6_K01	P6S_KK
EU-K3	IK6_K01	P6S_KK

13. Literatura

Literatura podstawowa

1. Libura M., Sikorski J., Wykłady z matematyki dyskretnej. Cz.II: Teoria grafów, Wydawnictwo WSISiZ, Warszawa, 2005
2. Wilson R., Wprowadzenie do teorii grafów, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, 2012

Literatura uzupełniająca

1. Ross K., Wright C., Matematyka dyskretna, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, 1996

Pozostałe

1. Grygiel G., Materiały dydaktyczne pobierane z serwisu UBI
2. Małż B., Materiały dydaktyczne pobierane z serwisu UBI
3. Sikorski J., Materiały dydaktyczne pobierane z serwisu UBI

14. Informacje o nauczycielach akademickich

Osoby odpowiedzialne za przedmiot

1. dr inż. Jarosław Sikorski

Osoby prowadzące przedmiot

1. dr Grażyna Grygiel
2. dr inż. Jarosław Sikorski
3. mgr inż. Barbara Małż